Meditácie nad 1. listom sv. Petra

Peter, apoštol Ježiša Krista, vyvoleným, čo sú ako cudzinci v diaspore v Ponte, Galácii, Kappadócii, Ázii a Bitýnii, ktorých Boh Otec vopred poznal a Duchom posvätil, aby boli poslušní a pokropení krvou Ježiša Krista: Milosť vám a pokoj v hojnosti.

(1Pt 1,1-2)

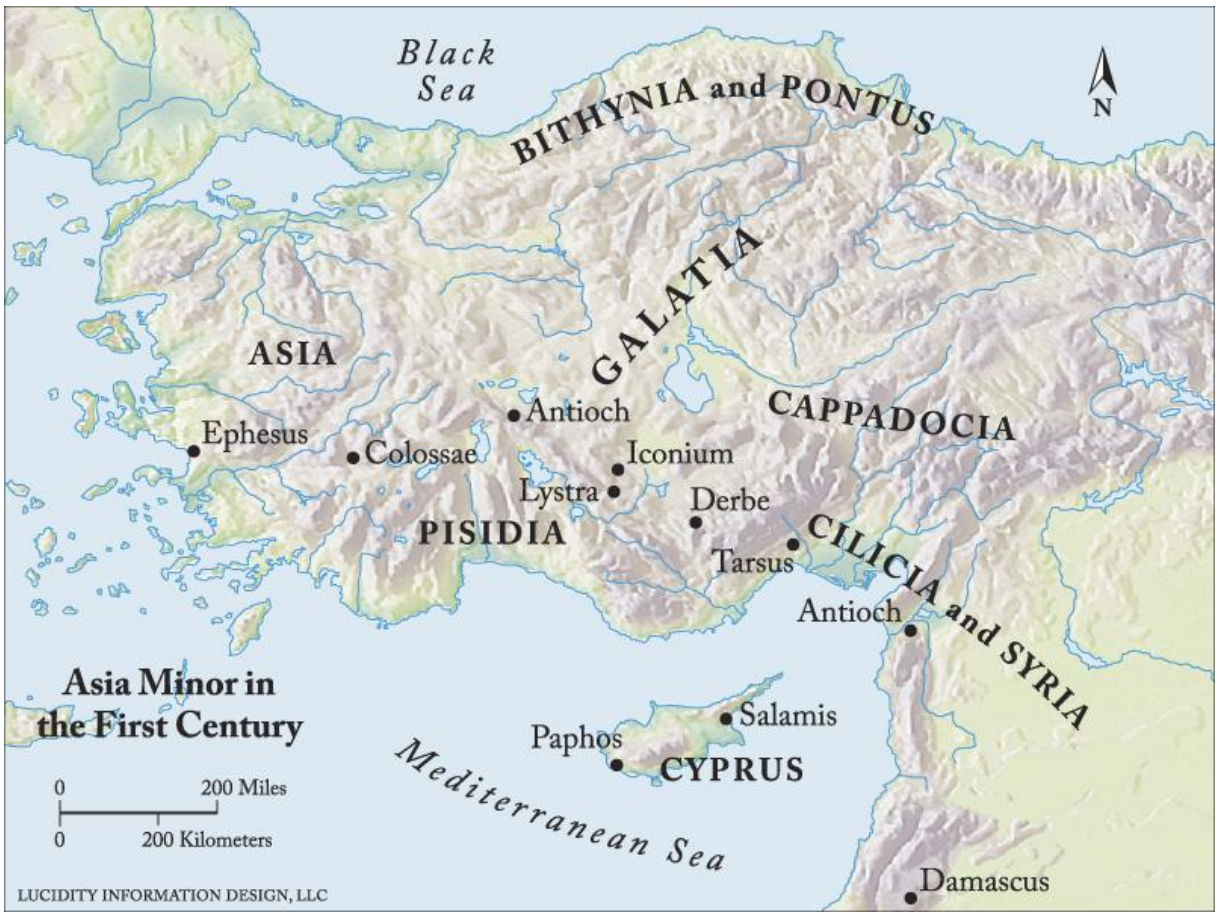

Prvý list sv. Petra je datovaný do rokov 61-63. Podľa tradície Peter zomiera v roku 64. List je napísaný vysokou a kvalitnou gréčtinou, preto sa predpokladá, že pisateľom a redaktorom Petrových myšlienok bol nejaký vzdelaný kresťan v Ríme, samotný list naznačuje osobu Silvána: *Prostredníctvom Silvána, ktorého pokladám za vám verného brata, som vám krátko napísal, aby som vás povzbudil*, (1Pt 5,12). Podľa mienky mnohých by to mohol byť Sílas spomínaný v Skutkoch apoštolských.[1] Sílas-Silván bol osobnosťou vysokého formátu, ktorú Peter a Jeruzalemská Cirkev postavila do kontrolnej a sprevádzajúcej úlohy vedľa Pavla a Barnabáša, ktorí sa vracajú s výsledkami koncilu v Jeruzaleme do Antiochie. (Sk 15,22) On si Pavla obľúbil a sprevádzal ho na cestách. Neskôr, v Ríme, sa zrejme znovu vrátil k Petrovi a pomáhal zachytávať jeho kázanie.

[1] Tak ako Šavol zmenil svoje meno na Pavol, Sílas mohol zmeniť svoje meno na Silván. Polatinčenie mena (aramejského alebo hebrejského) nemalo nijaký zvláštny význam, skôr praktický, fonetický, teda kvôli výslovnosti v cudzom prostredí.

Odosielateľ, adresáti a téma listu.

Peter, apoštol Ježiša Krista. Oproti listom sv. Pavla nachádzame medzi spismi Nového zákona len dva, ktoré nesú meno prvého spomedzi apoštolov. Peter bol autoritou, kazateľom a učil ústne. Silván spracúva tieto jeho kázne pre katechumenov v Ríme, kde zaiste odzneli kázne a povzbudenia sv. Petra. V skutku, rímska Cirkev sa vždy chválila tým, že jej učiteľmi boli sv. Peter a Pavol, ktorý v Ríme aj zomreli.

Kresťanom v Ponte, Galácii, Kappadócii, Ázii a Bytýnii. Je zaujímavé, že spis sa obracia osobitným spôsobom na kresťanov žijúcich na území terajšieho Turecka. Boli to kraje ťažko prístupné a nebezpečné. Môžeme povedať, že to bola naozaj periféria vtedajšieho rímskeho sveta, ak si uvedomíme, že Peter píše z Ríma. Tam sa nachádza veľa kresťanských komunít, ktoré založil sv. Pavol. Žijú tam takí odrezaní od sveta, často tam boli akoby vo vyhnanstve. *Cudzinci, v diaspore.* Tieto dva výrazy môžu odzrkadľovať realitu života týchto kresťanov, ale zároveň majú v sebe aj veľký duchovný rozmer. Kresťan, ktorý spoznal Krista sa cíti na zemi cudzincom. Ľudia veľkej viery sa na zemi cítia len cudzinci a pútnici ako to podčiarkuje aj autor listu Hebrejom[2]. List, ktorí čítame sa k tejto spiritualite vracia a povzbudzuje k nej. [3]Aj slovo diaspora môže naznačovať odkaz na situáciu židovského národa uprostred pohanov, ale obsahuje v sebe nielen význam roztratení, ale aj byť *rozsiaty*, čo v sebe skrýva aj poslanie, dať vyklíčiť evanjeliu tam, kde sa nachádzame.

Označenie adresátov listu nám teda prináša viaceré provokácie. Tú prvú nám podčiarkol v týchto rokoch aj pápež František. **Je to rozmýšľanie o periférii**. Peter nie je uspokojení len s tým, že viera sa usádza v centre (vtedajšieho sveta), v Ríme, on nezabúda na tých tam, na okraji, ďaleko, často osamotení, bez veľkých možností komunikácie. Títo ľudia sú v Božom srdci, a majú byť aj v našom srdci. Aj don Bosco mal srdce pre chudobných, posledných, pre tých na okraji. Oni majú cítiť, že sú milovaní, že na nich niekto myslí, že si na nich niekto spomenie. **Pokrstení potrebujú katechézu.** Veľkosť daru, ktorý žijeme je potrebné stále prehlbovať. Veriaci potrebuje počúvať a hovoriť o svojej viere. Slovo katechéza je od slova ozvena. Ozvena slova, ozvena Božieho príchodu, ozvena milosti, ktorú sme dostali. Aby slovo nebolo v nás udusené a bez úrody. **Sme rozsiati uprostred sveta.**[4] Namiesto bedákania, že sme sami, prosme si silu, aby sme sa cítili zasiati do prostredia, v ktorom sme. Boh nás zasial medzi ľudí, tam rastieme, tam máme ukazovať ovocie našej viery, dobrý a nábožný život, aby sme boli ako *žiarivé hviezdy uprostred noci, ktoré osvecujú svet* (Flp 2,15) Sme tiež pozvaní **osvojiť si spiritualitu cudzincov a pútnikov na tejto zemi.** Veď koľkokrát je práve naša túžba, naviazanosť, naše silné predstavy o tomto živote (aj o tom náboženskom a apoštolskom), ktoré nám spôsobujú, že sa nevieme pohnúť z miesta, že sme nespokojní uprostred všetkého pekného a dobrého, čo robíme. Naša vlasť je v nebesiach, tam je náš domov. Tu je cesta, púť a treba opustiť všetko, čo by nás zdržovalo.

---

[2] Títo všetci umierali vo viere, aj keď nedosiahli to, čo bolo prisľúbené, ale iba z diaľky to videli a pozdravovali. Vyznávali, že sú na zemi cudzincami a pútnikmi. (Hebr 11,13)

3 Milovaní, povzbudzujem vás **ako cudzincov a pútnikov**, aby ste sa zdržiavali telesných žiadostí, ktoré bojujú proti duši. (1Pt 3,11)

[4] Tobiáš 13,3-4: *Oslavujte ho, synovia Izraela, pred národmi, pretože **on vás medzi ne rozosial**. Tam vám ukázal svoju vznešenosť. Vyvyšujte ho pred všetkým živým, pretože on je náš Pán, on je náš Boh, on je náš Otec a Boh na všetky veky*.

Boh Otec nás vopred poznal, Duch nás posvätil a poslušnosť Ježišovi nás zachraňuje. V tomto verši je nádherne vyjadrená láska Trojice. Láska Otca i Ducha sa k nám priblížili, našou odpoveďou je poslušnosť Ježišovi Kristovi. Poslušnosť Ježišovi nie je otroctvo alebo upadnutie do otroctva. Ježiš sa k nám priblížil, bol medzi nami, získava si naše srdcia. Poslušnosť voči nemu je vstúpiť do jeho spoločenstva, do jeho školy. Kto túži po vzdelaní, nájde si učiteľov a poslúcha ich. Kto sa chce naučiť nejakej práci, stáva sa učňom a poslúcha. Toto by mal byť obraz našej viery. Našli sme Krista a poslúchame ho, lebo sa chceme naučiť od neho, ako žiť život a mať večnosť. Poslúchame ho, lebo len on nám môže ukázať Otca, iba on nám sprostredkoval Ducha.

Boli sme pokropení jeho krvou. Tak ako Mojžiš pokropil krvou býčkov ľud, teraz sme boli pokropení vznešenejšou krvou (Hebr 9,19)[5]. Pre prvých kresťanov pokropenie krvou predstavuje Ježišovu smrť na kríži. Tam vychádza z Krista krv a voda. Preto krst je spojený s krvou a krv je spojená s krstom. Pokrstený vie, že bola za neho vyliata krv, Ježiš vylial krv, aby sme my krstom mohli byť očistení jeho krvou. Sme očistení, vykúpení, vyslobodení. Uprostred diaspory, opustenosti, námah a príkorí táto skutočnosť zostáva. Boli sme pokropení jeho krvou v krste, patríme jemu.

Tak **milosť vám a pokoj v hojnosti.** Týmito naoko jednoduchými slovami sa končí úvod listu. Sú to však termíny, ktoré by sme mohli meditovať veľmi dlho. Milosť nie je len nejaký mimoriadny prejav Božej štedrosti, ktorým nám niečo uľahčí. Ako často povieme: dostal som milosť urobiť to a tamto a podarilo sa mi to. Bol to dar Boží. Milosť nie je ani naša bezhriešnosť. Ako často si hovoríme: som v milosti, môžem ísť na prijímanie. Je v tom kus pravdy, ale nevyjadruje to dobre to, na čo myslí autor tohto listu. Milosť je Božia milosrdná láska, Boh skláňajúci sa k človekovi, Boh, ktorý odpúšťa miluje. Milosť vám. Lásku milosrdného Boha vám želám, aby ste ju cítili, aby ste sa z nej tešili, aby ste na ňu odpovedali. A tiež pokoj. Nie ten od nepriateľov. Ani ten od starostí. Ide o *shalom*: pokoj, ktorý v sebe obsahuje hojnosť, požehnania, materiálneho i duchovného. Pokoj, ktorý dáva len Boh a dáva ho aj napriek všetkým vonkajším okolnostiam. Je to ten pokoj o ktorom Pavol píše, keď povzbudzuje Filipanov, aby neboli ustarostení: *Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápavosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi.* (Flp 4,7)

Úvod listu nás teda pozýva do ticha. Zmĺknime pred veľkým tajomstvom nášho kresťanského života. Ďakujme Otcovi, ďakujme Duchu, ďakujme Synovi, za ich lásku, ktorá si nás vybrala. Nech nám nikdy nezovšednie tento dar, nech sme stále viac cudzincami, ale preto, že máme vlasť a nech sme stále viac rozsiati kade tade, aby čím viacerí mohli vidieť krásne ovocie evanjelia.

1. Kto bol na periférii mojej pozornosti? Na koho som zabudol? Ako by som mohol poslať nejaký Boží pozdrav niekomu na periférii, niekomu opustenému?
2. Aká je moja katechéza? Je to ozvena slova lásky alebo len moralizovanie a napomínanie?
3. Čo mi chýba k tomu, aby som bol cudzincom a pútnikom podľa evanjeliovej predstavy?
4. Som spokojný tam, kde ma Boh poslal/rozsial/ zasial?

[5] List Hebrejom veľmi podrobne rozoberá tému Ježišovej krvi: 9,12.21.22.25; 11,28; 12,24; 13,12.